

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

อ.พ. 3/2566 การประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

อ.พ. 3/2566
การประชุมร่วมกันของรัฐสภา
สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

ร่างพระราชบัญญัติ

ระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกรัฐสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมานิช อินทนิม

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางมาลินี คงรีน

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการวิชาการ 3

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นางสาวณิชชา บุรณสิงห์

วิทยากรเชี่ยวชาญ

นางสุรัสวดี จันทร์บุญนะ

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายอนุชา ดีสวัสดิ์

นิติกรชำนาญการ

นายเปรม ถาวรประภาสวัสดิ์

วิทยากรปฏิบัติการ

นางมัลลิกา สมบัติศิริ

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวเมษณีญา สอนทรัพย์

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

นางสาวอัชฌา ไตรมาลัย

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางเสาวภา วาสนา

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กุมภาพันธ์ 2566

บทสรุปสำหรับสมาชิกรัฐสภา

การปฏิรูปการอุดมศึกษาเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการสร้างความเป็นเลิศในสรรพวิทยาการนั้น จำเป็นต้องมีกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาเพื่อทำหน้าที่จัดสรรเงินกองทุนและกำกับติดตามให้การพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและการส่งเสริมการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความต้องการอย่างแท้จริง ซึ่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 63 กำหนดให้การจัดตั้งทุนหมุนเวียนให้กระทำได้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเท่านั้น

คณะรัฐมนตรีจึงได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา อีก 3 ฉบับ ได้แก่

1. ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

2. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และ

3. ร่างพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

ต่อรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน ซึ่งเป็นร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด 16 การปฏิรูปประเทศของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นการแก้ไขสาระสำคัญเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา โดยกำหนดให้ใช้คำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนาการอุดมศึกษา แทนการทำข้อตกลง แก้ไขข้อความว่า “ข้อตกลงการพัฒนาการอุดมศึกษา” เป็น “คำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนาการอุดมศึกษา”

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับสมาชิกสภา	ก
ส่วนที่ 1 - หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-1 1-2
- สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	
- ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 กับร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-3
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณา	3-1
1) ความเป็นมา	3-1
2) การแบ่งส่วนราชการของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	3-2
3) หน้าที่และอำนาจของแต่ละส่วนราชการไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วย การแบ่งส่วนราชการ	3-2
4) ยุทธศาสตร์และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง	3-4
5) กรอบวงเงินงบประมาณของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	3-7

ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผล

ของร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 โดยแก้ไขข้อความว่า “ข้อตกลงการพัฒนาการอุดมศึกษา” เป็น “คำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนาการอุดมศึกษา” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 21 (2) และมาตรา 32)

เหตุผล

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษากำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาขึ้น โดยกำหนดให้ใช้คำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนาการอุดมศึกษาแทนการทำข้อตกลง สมควรแก้ไขข้อความว่า “ข้อตกลงการพัฒนาการอุดมศึกษา” เป็น “คำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนาการอุดมศึกษา” เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

1. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา 1)

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

2. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา 2)

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

3. แก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยแก้ไขคำว่า “ข้อตกลง การพัฒนาการอุดมศึกษา” เป็นคำว่า “คำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนา การอุดมศึกษา” เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา (ร่างมาตรา 3)

ให้ยกเลิกความใน (2) ของมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(2) เสนอแนะและให้ความเห็นเชิงนโยบายต่อรัฐมนตรีเรื่องการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามคำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนาการอุดมศึกษา ซึ่งทำกับสำนักงานปลัดกระทรวง”

4. แก้ไขเพิ่มเติมกรณีสถาบันอุดมศึกษาขอรับการส่งเสริมด้านงบประมาณ โดยแก้ไขคำว่า “ข้อตกลง การพัฒนาการอุดมศึกษา” เป็นคำว่า “คำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุนการพัฒนา การอุดมศึกษา” เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา (ร่างมาตรา 4)

ให้ยกเลิกความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 32 ในกรณีที่สำนักงานปลัดกระทรวงทำคำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุน การพัฒนาการอุดมศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการผลิตกำลังคนในสาขาที่ประเทศมีความต้องการ หรือเพื่อการพัฒนาในด้านอื่นตามที่สถานโยบายกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ สถาบันอุดมศึกษาอาจขอรับการส่งเสริมด้านงบประมาณเพื่อการนั้นได้”

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562
 กับร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

<p>พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
	<p>ร่าง พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ----- </p> <p>โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม</p>

<p>พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>มาตรา 21 นอกจากการให้ข้อเสนอแนะและความเห็นชอบแก่รัฐมนตรี ตามมาตรา 17 (1) (2) (3) (4) (5) (8) (9) และ (11) แล้ว กกอ. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้</p> <p>ฯลฯ ฯลฯ</p>	<p>.....</p> <p>มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา 3 ให้ยกเลิกความใน (2) ของมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

ปัจจุบันมีความจำเป็นในการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนเพื่อภารกิจเฉพาะด้านการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศเพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินพันธกิจไปในทิศทางที่สร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 63 กำหนดให้การจัดตั้งทุนหมุนเวียนให้กระทำได้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเท่านั้น โดยกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาจะเป็นกองทุนที่ได้รับโอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิหน้าที่ ภาระผูกพัน โครงการ งบประมาณ และเงินในเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2563 เห็นชอบให้ยุบเลิกเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยเร็ว และดำเนินการตามประกาศกระทรวงการคลังฯ ต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ... และแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ให้สอดคล้องกัน

ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญเป็นการแก้ไขให้ใช้คำรับรองการปฏิบัติตามเงื่อนไขของการรับเงินอุดหนุน การพัฒนาการอุดมศึกษาแทนการทำข้อตกลง เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา

การจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาจะช่วยให้การบริหารจัดการเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิผล และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนทั้งในส่วนของพัฒนาระบบการเรียนรู้ไปสู่การเรียนรู้ที่ตอบสนองการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ครอบคลุมคนทุกกลุ่ม ให้เข้าถึงการอุดมศึกษาที่มีคุณภาพได้ทุกที่ ทุกเวลา ในค่าใช้จ่ายที่เข้าถึงได้ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษา พัฒนาบุคลากรระดับอุดมศึกษาให้มีคุณภาพรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน และส่งเสริมการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางเพื่อสนองต่อความต้องการของประเทศ โดยอาศัยสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันการพัฒนาการอุดมศึกษาร่วมกับองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการสร้างความเป็นเลิศในสรรพวิทยาการให้แก่ทรัพยากรบุคคลของประเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลก อันจะส่งผลให้ประเทศมีความเจริญทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

1. ความเป็นมา

การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญเติบโตอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นในอนาคต จึงเห็นสมควรจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมขึ้น เพื่อให้มีการบูรณาการการเรียนการสอน การวิจัย และการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่นเข้าด้วยกัน และให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม ในทิศทางที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผน และนโยบาย ในการพัฒนาประเทศ¹

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เป็นกระทรวงใหม่ที่ควรรวมหน่วยงานด้านการอุดมศึกษาและด้านวิจัยและพัฒนา ที่เกิดการควมรวมของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย โดยรัฐบาลเล็งเห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมและกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงพัฒนากำลังคนให้มีทักษะสอดคล้องกับการพัฒนาของประเทศ รวมถึงการกำกับดูแลและการพัฒนานวัตกรรมด้วย

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่จัดตั้งขึ้นไม่ใช่เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าหรือตอบโจทยในปัจจุบัน แต่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีบทบาทหลักในการวางรากฐานของประเทศสู่อนาคต โดยเชื่อว่านโยบายและทิศทางในการพัฒนาประชาชนให้มีความพร้อมรับมือกับโลกในศตวรรษที่ 21 โดยเปิดโอกาสที่เท่าเทียมในการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ลดช่องว่างทางสังคม ยกย่องคุณภาพชีวิต และสร้างความสุขของคนไทยทุกคน เป็นภารกิจสำคัญและท้าทายที่จะเป็นพลังขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศ ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อก้าวไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน สร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศ เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากสู่ความเป็น Thailand 4.0 สร้างความเชื่อมั่นและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีโลก ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว²

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 ตราขึ้นเพื่อเป็นหลักในการจัดโครงสร้างกระทรวงใหม่ โดยกำหนดขอบเขตหน้าที่และอำนาจ

¹ กองกฎหมาย สำนักปลัดกระทรวง อว. (2561). สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. สืบค้น 13 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <https://www.ops.go.th/th/legal-info/195-laws-draft/6887-2022-07-11-09-01-46>

² กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (ม.ป.ป.). ความเป็นมาของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. สืบค้น 13 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <https://www.mhesi.go.th/index.php/aboutus/history.html>

และการจัดระเบียบบริหารราชการและการบริหารจัดการในระดับต่าง ๆ ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้ชัดเจน และมีเอกภาพ

2. การแบ่งส่วนราชการของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม³

การแบ่งส่วนราชการของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานรัฐมนตรี
2. สำนักงานปลัดกระทรวง
3. กรมวิทยาศาสตร์บริการ
4. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
5. สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ
6. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการ

ส่วนราชการตามข้อ 2. 3. 4. และ 5. มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นกรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และส่วนราชการตามข้อ 6. มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีระเบียบบริหารราชการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษานั้น

3. หน้าที่และอำนาจของแต่ละส่วนราชการไว้ในกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการ

1. สำนักงานรัฐมนตรี มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับราชการทางการเมือง มีเลขานุการรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานรัฐมนตรี ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรี และจะให้มีผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ช่วยสั่งหรือปฏิบัติราชการแทนเลขานุการรัฐมนตรีก็ได้

2. สำนักงานปลัดกระทรวง มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวง รวมทั้งร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง กำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกระทรวงให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนด้านการศึกษา แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ และแผนอื่น ส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษา จัดทำข้อเสนอนโยบายและแผนด้านการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ จัดการศึกษาตลอดชีวิต จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา จัดทำฐานข้อมูลการอุดมศึกษา รวมทั้งวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว เพื่อให้สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการอุดมศึกษา สนับสนุนการกำกับ ตรวจสอบติดตามและประเมินผลตามมาตรฐานการอุดมศึกษา และทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการการอุดมศึกษาและคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ตลอดจนรับผิดชอบราชการที่คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการ

³ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (ม.ป.ป.). การแบ่งส่วนราชการ. สืบค้น 13 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <https://www.mhesi.go.th/index.php/aboutus/gov-division.html>

ใดส่วนราชการหนึ่งในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ มีปลัดกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง

3. กรมวิทยาศาสตร์บริการ มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการให้บริการทางวิทยาศาสตร์ โดยกำกับดูแล ส่งเสริม วิจัยพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นสถานปฏิบัติการกลางทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ เพื่อเสริมสร้างการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน มีอธิบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการนั้นให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง

4. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการให้ทุนวิจัยและนวัตกรรมการจัดทำฐานข้อมูลและดัชนีด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ การริเริ่ม ขับเคลื่อนและประสานการดำเนินงานโครงการวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญของประเทศ การจัดทำมาตรฐานและจริยธรรมการวิจัย การส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้เพื่อใช้ประโยชน์ การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยและนวัตกรรมและการให้รางวัล ประกาศเกียรติคุณหรือยกย่องบุคคลหรือหน่วยงานด้านการวิจัยและนวัตกรรม มีผู้อำนวยการคนหนึ่ง ซึ่งมีฐานะเทียบเท่าอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง

5. สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบาย แนวทาง และแผนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติ และกำกับให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ใช้ ประชาชน และสิ่งแวดล้อม โดยการบริหารจัดการด้านพลังงานนิวเคลียร์และรังสี กำกับดูแลความปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี เพื่อให้มีนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติให้เป็นไปตามพันธกรณีหรือความตกลงระหว่างประเทศและมาตรฐานสากล มีเลขาธิการคนหนึ่งซึ่งมีฐานะเทียบเท่าอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง

6. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีระเบียบบริหารราชการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา

ระเบียบปฏิบัติราชการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการในสังกัดของกระทรวงให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกรนั้น

การแบ่งส่วนราชการภายในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการในสังกัดของกระทรวง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษานั้น เพื่อประโยชน์ในการให้ได้รับสิทธิประโยชน์ของทางราชการและการสรรหาหรือเลือกบุคคล ให้ดำรงตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้ถือว่าผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดของกระทรวง ซึ่งเป็นส่วนราชการเป็นผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่าอธิบดี

4. ยุทธศาสตร์และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง⁴

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ประจำปี 2564 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตกำลังคนและพัฒนาการจัดการศึกษา หน่วยงานให้ความสำคัญในการพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ รวมถึงการพัฒนาการจัดการศึกษาให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยมีการกำหนดเป้าหมายการให้บริการกระทรวงใน 2 ประเด็นหลัก คือ

1) กำลังคนมีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ: เน้นการสร้างบุคลากรในระดับอุดมศึกษา สร้างเส้นทางอาชีพ และสร้างผู้ประกอบการใหม่

2) การจัดการศึกษามีคุณภาพ มาตรฐาน เปิดโอกาสในการเข้าถึงที่หลากหลาย: เน้นการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถของผู้เรียนให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต Lifelong Learning ให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การวิจัยและนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ของประเทศและสร้างระบบนิเวศการวิจัย อว. ให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนการวิจัยและนวัตกรรม สามารถตอบโจทย์ความต้องการของประชาชน ยกกระดับภาคการผลิตและบริการ ตลอดจนมุ่งเน้นการบูรณาการหน่วยงานด้านการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม การบริหารจัดการ งานวิจัย และการสร้างองค์ความรู้พื้นฐานต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างระบบนิเวศการวิจัย เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและนวัตกรรม การพัฒนามาตรฐานระบบคุณภาพ และการวิเคราะห์ทดสอบ เพื่อรองรับการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในอนาคต เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนสร้างความมั่นคง ทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยกำหนดเป้าหมายการให้บริการกระทรวงใน 2 ประเด็นหลัก คือ

1) การสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการงานวิจัย และการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ: เน้นผลักดันการวิจัย พัฒนาและนวัตกรรมเพื่อสร้างองค์ความรู้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ส่งเสริมและพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ และส่งเสริมความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2) การขับเคลื่อนโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และพัฒนาพื้นที่เพื่อนวัตกรรม: เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้มีศักยภาพเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ พัฒนาพื้นที่เพื่อนวัตกรรมเพื่อรองรับการพัฒนาของประเทศ และพัฒนาระบบทดสอบเทียบ วิเคราะห์คุณภาพและรับรองมาตรฐานให้ทันสมัย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การยกระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจฐานรากด้วยการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม อว. มุ่งเน้นพัฒนาและยกระดับเศรษฐกิจฐานราก โดยนำการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านต่าง ๆ โดยกำหนดเป้าหมาย

⁴ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). รายงานประจำปี 2564. สืบค้น 13 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <https://www.ops.go.th/th/data-store/archive-documents/94-annual-report/6669-2564>

การให้บริการกระทรวง คือ การพัฒนาวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมเพื่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต: เน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่ชุมชน เกษตรกร เพื่อพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้เศรษฐกิจภายในประเทศ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและผู้พิการและพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยทางนิวเคลียร์และรังสี

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการและการปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม การปฏิรูประบบการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หนึ่งในเรื่องที่สำคัญ คือ การจัดตั้งกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และขับเคลื่อนระบบการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสหวิทยาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ และสนับสนุนการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้เชิงเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยกำหนดเป้าหมายการให้บริการกระทรวง คือ การจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรม ที่สอดคล้องกับแผนวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม : เน้นการบริหารจัดการงบประมาณการวิจัยและนวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และส่งเสริมการพัฒนานโยบาย/แผน/มาตรการ พร้อมทั้งพัฒนาการบริหารจัดการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ การดำเนินงานโครงการที่เกี่ยวข้อง ประจำปี 2564 ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) มีดังนี้⁵

1. **โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคม รายตำบลแบบบูรณาการ** โดยเป็นโครงการที่สร้างผลประโยชน์ในระยะสั้นหรือเฉพาะหน้าเพื่อแก้ปัญหาเร่งด่วนสำหรับการแก้ปัญหาว่างงานจากวิกฤติโควิด-19 ซึ่งเป็นการจ้างงานของรัฐบาลที่ทำได้อย่างรวดเร็วที่สุด ทำให้คน 6 หมื่นคนที่เป็นลูกหลานชาวบ้านได้มีงานทำกระจายไป 3,000 ตำบลทั่วประเทศ และมีการนำมหาวิทยาลัยกว่า 76 แห่ง ลงพื้นที่ตามตำบลเพื่อทำงานร่วมกับชุมชน ก่อให้เกิดเงินหมุนเวียนในชุมชนหลายร้อยล้านบาท

2. **โรงพยาบาลสนามรวมศูนย์แยกกักชุมชน 2 (Community Isolation) ในเครือข่าย อว.** สร้างโรงพยาบาลสนามสู้ภัยโควิด ถือเป็นกองหนุนในยามวิกฤติที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ทำโครงการนี้ขึ้นด้วย การเปิด รพ.สนาม 60 กว่าแห่งทั่วประเทศ เกือบครบทุกจังหวัด โดยใช้เครือข่ายมหาวิทยาลัยซึ่งมีการรับคนไข้มาแล้ว 6-7 หมื่นคน อีกทั้งได้ให้ความสำคัญและคำนึงถึงความปลอดภัยของนักศึกษาและประชาชนเพื่อให้ผ่านพ้นวิกฤติการณ์ดังกล่าวไปพร้อมกัน

3. **Vaccine COVID-19** กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้เปิดศูนย์ฉีดวัคซีนในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล 14 จุด และต่างจังหวัด 76 จุด

4. **อว. พารอด “ระดมของดีและคนดี”** เป็นกองหนุนฟื้นฟูวิกฤติโควิด-19 เป็นโครงการที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ดึงจิตอาสาและอาสาสมัครมาช่วย

⁵ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). รายงานประจำปี 2564. สืบค้น 13 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <https://www.ops.go.th/th/data-store/archive-documents/94-annual-report/6669-2564>

ผู้ป่วยโควิดที่กักตัวอยู่บ้านหรือในชุมชน โดยการโทรศัพท์ไปให้กำลังใจและคำปรึกษาพร้อมส่งกล่องยาสมุนไพรและอุปกรณ์จำเป็นไปให้

5. การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วย โมเดลเศรษฐกิจ BCG โดยโครงการ BCG คือโมเดลเศรษฐกิจใหม่ของรัฐบาลที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ร่วมขับเคลื่อนซึ่งจะเป็นผลประโยชน์ของประเทศในระยะกลาง และระยะยาวเพื่อนำไปสู่ประเทศอุตสาหกรรม 4.0 และนำประเทศไทยไปสู่การยกระดับเศรษฐกิจแบบทำน้อยได้มาก ไม่ใช่ทำมากได้น้อยเหมือนเดิมอีกต่อไป

6. โครงการจัดตั้งวิทยสถานด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ 6 และศิลปกรรมศาสตร์แห่งประเทศไทย (รัชชา) เป็นกลไกขับเคลื่อนการร่วมกับพันธมิตรและเครือข่ายมหาวิทยาลัยของประเทศ ซึ่งกระจายอยู่ทั่วภูมิภาคของประเทศ ทำหน้าที่เชื่อมโยงงานต่าง ๆ ภายใต้กรอบของรัชชาเข้าด้วยกันและทำงานทั้งหน่วยงานภายใน อว. สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานภายนอก อว. โดยสนับสนุนการดำเนินงานมุ่งเป้าที่สำคัญของประเทศ ที่มุ่งเน้นให้เกิดผลต่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนด้วยเศรษฐกิจและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ซึ่งในระยะแรกจะดำเนินงานแบบมุ่งเน้นผลักดันภารกิจด้านสำคัญของประเทศ

7. การพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างเบ็ดเสร็จและแม่นยำ เป็นโครงการที่เป็นผลงานเรื่องการวิจัยความยากจนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบพุ่งเป้า โดยการทำวิจัยใน 10 จังหวัดที่ยากจนที่สุดของประเทศไทยจนได้ตัวเลขคนจนที่แท้จริงมากกว่า 4 แสนคน เพื่อจัดทำ Big Data นำไปสู่การแก้ปัญหาความยากจนที่ตรงจุดและแม่นยำ พร้อมมีการติดตามประเมินผลจนกว่าจะหายจนอีกด้วย

8. การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการโดยไม่ต้องส่งงานวิจัยหรือตำรา การเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการโดยไม่ต้องส่งงานวิจัยหรือตำราก็ได้ ขอแค่เพียงผู้ขอมีคุณสมบัติที่ตรงตามข้อกำหนด อาทิ การทำงานรับใช้สังคมและท้องถิ่น การทำงานสร้างสรรค์หรือด้านศิลปะ มีการสอนที่เป็นเลิศ เป็นต้น

9. โครงการมาตรการลดภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของนิสิต/นักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน การลดค่าเทอมเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาและผู้ปกครองในช่วงโควิด ถือเป็นภาระที่เบียดเบียนโดยคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2564 มีมติอนุมัติโครงการมาตรการลดภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของนิสิต/นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน ของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สพ.อว.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) กรอบวงเงิน 10,000 ล้านบาท โดยใช้จ่ายจากเงินกู้ภายใต้แผนงานที่ 2 ตามบัญชีท้ายพระราชกำหนดฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 เพื่อให้ความช่วยเหลือค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมการศึกษาแก่นิสิต/นักศึกษาที่ศึกษา ในภาคเรียนที่ 1/2564 สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ทั้งในและนอกสังกัด อว.

10. การยกเลิกการกำหนดระยะเวลาการศึกษา เป็นการยกเลิกการกำหนดระยะเวลาสำเร็จการศึกษา เรียนไม่จบไม่ต้องถูกรีไทร์ เป็นอีกเรื่องที่เกิดขึ้นเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้อัตโนมัติ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนไปด้วยพร้อมกับทำงานไปด้วย

11. โครงการภาคีความร่วมมืออวกาศไทย (Thai Space Consortium: TSC) โครงการ TSC คือโครงการสำรวจอวกาศที่ใหญ่ที่สุดของไทย เพื่อยกระดับเศรษฐกิจของประเทศ โดยโครงการภาคีความร่วมมืออวกาศไทย (ThaiSpace Consortium : TSC) เป็นโครงการความร่วมมือสำคัญที่เกิดจากการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ที่มีระดับความพร้อมทางวิศวกรรมและเทคโนโลยีในระดับสูงประกอบด้วย 6 หน่วยงานวิจัย ได้แก่ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และ 6 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล

12. โครงการพัฒนาเครือข่ายและศักยภาพผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม “หลักสูตร WiNS” การเปิดหลักสูตร WiNS ที่เป็นการนำผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) มาอบรมและทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างความรักสามัคคี พร้อมช่วยสร้างและพัฒนางานที่เป็นประโยชน์ให้กับประเทศ

5. กรอบวงเงินงบประมาณของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567⁶

เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2566 ดร.กิติพงค์ พร้อมวงค์ ผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) เปิดเผยว่า ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ได้เสนอที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) พิจารณากรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษาในความรับผิดชอบของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรอบวงเงินงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ของประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และระบบการจัดสรรและบริหารงบประมาณแบบบูรณาการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ตามที่สภานโยบายฯ เสนอ

โดย ครม. ได้อนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณด้านการอุดมศึกษา จำนวน 114,970,403,419 บาท และกรอบวงเงินงบประมาณด้าน ววน. จำนวน 31,100,000,000 บาท เป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 146,070,403,419 บาทมุ่งเป้าจัดสรรงบประมาณเพื่อตอบโจทย์สำคัญและเร่งด่วนของประเทศ โดยเฉพาะการขับเคลื่อนประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจบีซีจี ทั้งด้านการแพทย์และสุขภาพ ด้านเกษตรและอาหาร เศรษฐกิจฐานราก เพื่อขจัดความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต เศรษฐกิจสร้างสรรค์

⁶ ครม. อนุมัติงบด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ปี 67 รวมกว่า 1.46 แสนล้านบาทพร้อมตอบโจทย์ประเทศทั้งการขับเคลื่อนเศรษฐกิจบีซีจี เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และการพัฒนากำลังคน. (2566). จาก <https://www.nxpo.or.th/th/14101/>

เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าให้กับทุนทางวัฒนธรรม การผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล

ในส่วนของแผนงานสำคัญภายใต้กรอบเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ในด้านการอุดมศึกษา มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนากำลังคนที่รองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (life-long learning) ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และตอบโจทย์อุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วย

- 1) การผลิตบัณฑิตในระบบอุดมศึกษา ในระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา โดยมีเป้าหมายการพัฒนากำลังคนเพื่อขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเป้าหมาย จำนวน 415,525 คน
- 2) การผลิตกำลังแรงงานในหลักสูตรระยะสั้น (non-degree Program) ที่เปิดโอกาสประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่มีคุณวุฒิระดับมัธยมศึกษาหรืออุดมศึกษาสามารถพัฒนาความรู้ในทักษะเดิม (reskill) การยกระดับทักษะเดิม (upskill) และการเพิ่มพูนทักษะใหม่ (new skill) จำนวนไม่น้อยกว่า 25,000 คน
- 3) การพัฒนากำลังคนตลอดช่วงชีวิต ที่เปิดโอกาสให้ประชากรอายุ 25 ปีขึ้นไป สามารถรับการศึกษา ทั้งในระบบ degree program และ non-degree program

ในด้าน ววน. ประกอบด้วย 4 ส่วนสำคัญ ได้แก่

1) การพัฒนาเศรษฐกิจไทยด้วยเศรษฐกิจสร้างคุณค่าและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ให้มีความสามารถในการแข่งขัน และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ได้แก่ การพัฒนาและผลิตผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (advanced therapy medicinal products: ATMPs) การพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่เน้นคุณค่า สร้างความยั่งยืน และเพิ่มรายได้ของประเทศ พัฒนาและส่งเสริมให้ประเทศเพิ่มธุรกิจฐานนวัตกรรม (innovation-driven enterprises: IDEs) การเป็นศูนย์กลางการผลิตและส่งออกชั้นนำของโลก ด้าน functional ingredients, functional food และ novel food การเป็นศูนย์กลางการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าของอาเซียน เป็นต้น

2) การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน เช่น การเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก เพื่อการพึ่งพาตนเองและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น ประเทศไทยสามารถยกระดับการเป็นสังคมคาร์บอนต่ำ การพัฒนาผู้สูงอายุในชนบทและเมืองให้มีศักยภาพในการพึ่งพาตนเอง มีคุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคม เป็นต้น

3) การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมระดับขั้นแนวหน้าที่ก้าวหน้าล้ำยุค เพื่อสร้างโอกาสใหม่และความพร้อมของประเทศในอนาคต ได้แก่ การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีระบบโลกและอวกาศ (earth space technology) โดยสามารถสร้างดาวเทียมที่วิจัยและพัฒนาโดยคนไทยและส่งไปโคจรรอบดวงจันทร์ เป็นต้น

4) การพัฒนากำลังคน สถาบันอุดมศึกษา และสถาบันวิจัยให้เป็นฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศแบบก้าวกระโดดและอย่างยั่งยืน ได้แก่ ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของกำลังคนระดับสูง (hub of talent) และศูนย์กลางการเรียนรู้ (hub of knowledge) ของอาเซียน เป็นต้น

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2244 2070-2

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

Tel. 0 2244 2070-2

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร